वाचन पातळी ३

समुद्रबुडी

Author: Rajiv Eipe

Illustrator: Rajiv Eipe

Translator: shruti Panse

नळिं आकाश... शांत पाणी... समुद्राखाली बुडी मारण्यासाठी अगदी अस्साच दविस हवा! आम्ही आमच्या लहानशा नावेतून नघिालोय, एका अजब साहसमोहमिवर!

अखेर जथिून आम्ही पाण्यात बुडी मारणार होतो, तथिं पोहचलो. आमच्याकडची सगळी साधनं पुन्हा एकदा नीट तपासली. पायात फन्सि म्हणजे माशासारखे कल्ले चढवले आणि तोंडावर मास्क.

पाण्याखाली पोचल्या पोचल्या आमचं स्वागत केलं ते पविळ्या शेपटीच्या फुझलियिर्स माशांनी.

इथे खाली मोठं पसरट कोरल्सचं म्हणजेच प्रवाळाचं बेट आहे आणि त्याभोवती आहेत भरपूर समुद्री जीव. ओरिएंटल स्वीपलशि, पॅरटफशि , बॅटफशि आणि अतशिय सुंदर नक्षी असलेले नुडीब्रांच मासेसुद्धा!

ठळक अक्षरात लहिलिेल्या प्राण्याबद्दल जाणून घ्यायचं असेल तर त्याची माहिती पुस्तकाच्या शेवटी दलिेली आहे.

ट्रम्पेटफिश नावाच्या माशाने रंग बदललाय आणि तो पविळ्या टँग माशाबरोबर मसिळून जाण्याचा प्रयत्न करतोय बघा. पण तुम्ही त्याला अगदी सहज ओळखू शकाल, हो ना?

या लायनफशिपासून जरा दूरच राहलिेलं बरं, कारण त्याच्या पाठीवरचे काटे वषिारी असतात हां.

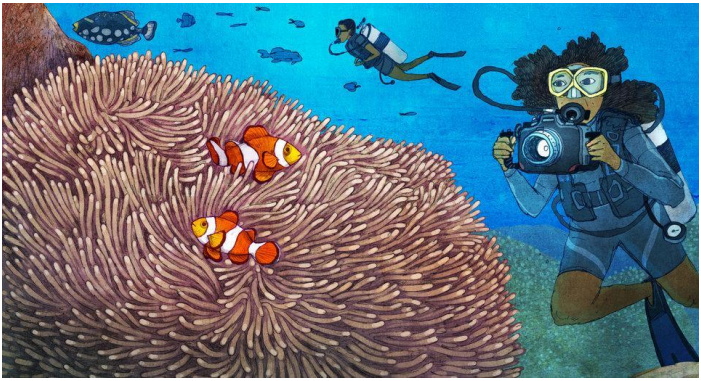

सी अनमिोन हे क्लाऊनफशिचं एक प्रकारे घरच. ते त्यांच्या घराची राखण करत बसले होते खरे, नंतर त्यांनी मला अगदी छान फोटो काढू दलिे.

हनीकोंब मोरे ईल हा मासा क्लीनर रॅसर्सकडून आपले दात स्वच्छ करून घेत होता. तर दुसरी एक क्लीनर रेसर्स ची जोडी तर आमच्याकडेही आली होती, आमचं अंग घासून स्वच्छ करायला.

ट्रगिरफशि आणसिी अर्चनिही आम्हाला दसिलं.

एवढंच काय, कोरल ग्रुपर आणदिगडाखाली लपलेले रीफ ऑक्टोपस यांना चक्क लपाछपी खेळतानाही आम्ही पाहूयलं.

अर्थात हा खेळ ऑक्टोपसच जिंकू शकतो म्हणा! कारण स्वत:च्या शरीराला हवा तसा आकार देण्यात तो अगदी पटाईत आहे.

पाईपफिश हे सुद्धा स्वत:ला हवे तसे बदलवतात बरं का! या चित्रात दोन घोस्ट पाईपफिश आहेत. सापडताहेत का, बघा बरं.

समुद्राच्या तळाशी एका मोठ्या दगडाखाली, पांढऱ्या टोकाचे दोन रीफ शार्क मासे पहुडले होते. पण ते इतरांना इजा करत नाहीत, त्यामुळे आम्ही त्यांच्याजवळ जाऊन त्यांना बघू शकलो.

हॉकबलि कासवही होतं तथिं. त्यावेळी ते एका मोठ्या दगडाच्या जवळ होतं आणि जेवणासाठी मस्तपैकी एखादा समुद्री स्पंज शोधत होतं.

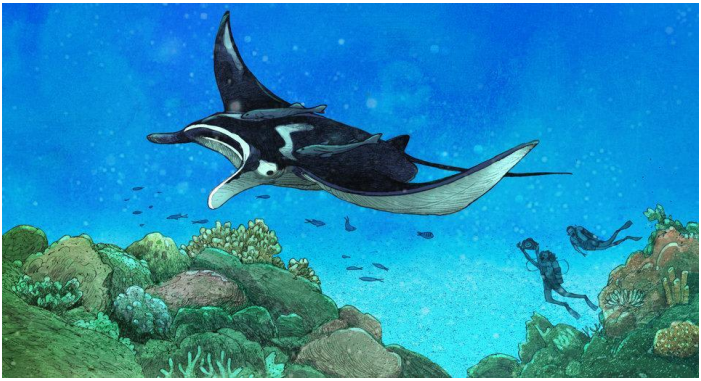

आम्ही नावेकडे परत येत असताना मान्टा रे मासा दसिला. तो अक्षरश: पाण्यातून उडतो आहे असंच वाटत होतं. पकडलेल्या दोन रेमोरा माशांना तो ओढतच घेऊन चालला होता.

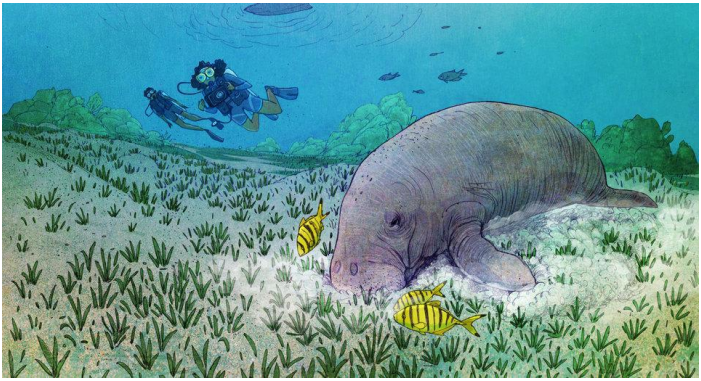

आणि चला... या समुद्रबुडीत खूप मळिालं, आता नघिू या, असं वाटत असतानाच एक डुंगॉन्ग दसिला. समुद्री गवतावर तो अगदी मन लावून चरत होता.

वा...वा... काय छान अनुभव होता हा!

मला तर लगेचच पुन्हा समुद्रबुडीसाठी जावंसं वाटतंय..

कोरल्स कविा प्रवाळ ही वनस्पती आहे आणि प्राणीही. लाखो प्रकारचे जीवजंतू या कोरल्समध्ये राहतात आणि कोरलला उर्जा देण्याचं काम करतात. त्यांचा सांगाडा बाहेर असून तो अतशिय कठीण असतो. ती वेगवेगळ्या आकारात वाढतात.

प्लॅन्क्टन अनेक समुद्री प्राण्यांचं मुख्य खाद्य म्हणजे प्लॅन्क्टन. अनेक जीवजंतू, बॅक्टेरिया, छोटे मासे, अंडी, अळ्या, इतर मोठ्या प्राण्यांची छोटी पिल्लं यांचं हे मिश्रण असतं. ते समुद्राच्या प्रवाहाबरोबर वाहत येतं.

फीदर्स स्टार हे एखाद्या झुडपाप्रमाणे दिसत असले. तरी खरंतर हे प्राणी असतात. आपल्या पिसांसारख्या दिसणाऱ्या हातांनी ते वाहत आलेलं प्लॅन्क्टन ओढायचं आणि खायचं काम करत असतात.

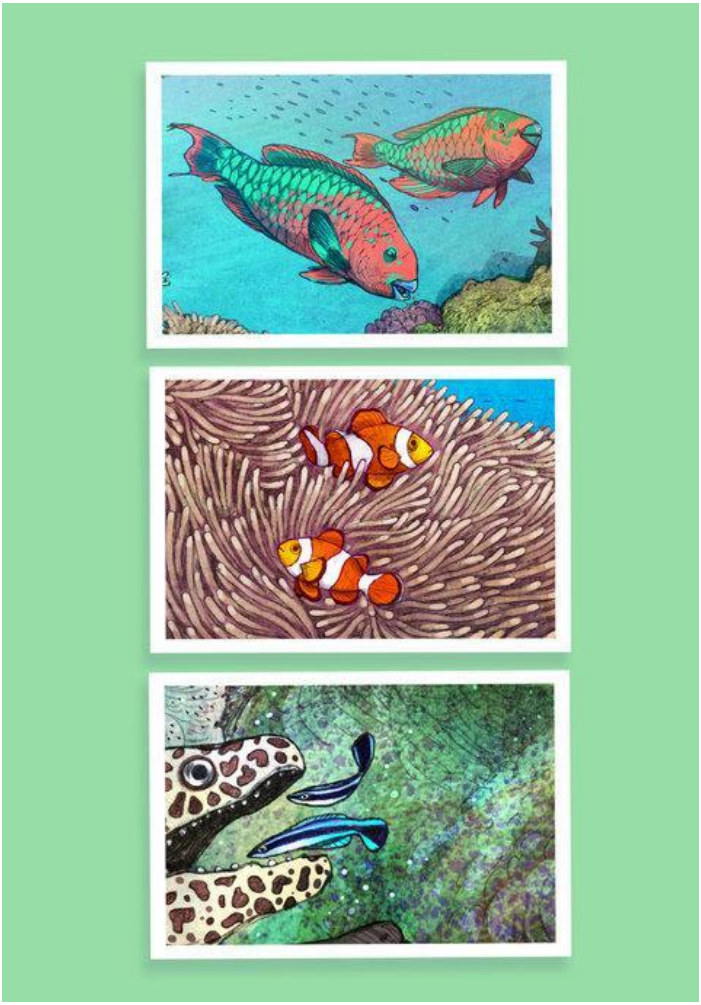

पॅरटफिश चे दात अतिशय कठीण असतात. ते दात पोपटाच्या चोचीसारखे दिसितात. अतिशय कठीण असे प्रवाळ आपल्या दातांनी घासून,खरवडून त्यातले जीवजंतू खाण्याचं काम हे करतात. यांच्यातल्या काही जातींचे तर प्रवाळांचे छोटे तुकडे हे ही खाद्य असतं. कुरतडून खाल्लेल्या अशा प्रवाळाची त्यांच्या आतड्यातून बाहेर येईपर्यंत वाळू होते व नंतर ती समुद्र किनाऱ्यावर येऊन सुंदर '

बीच' तयार होतात. आणि गिलबतांना लागून जी पांढरी वाळू येते, ज्यामुळे समुद्रकनिारे सुंदर दसितात, ते ही!

क्लाऊनफशि आणि सी अनमिॉन हे जोडीनं राहतात आणि परस्परांना मदत करतात. क्लाऊनफशि हे अनमिॉनचे काटे स्वच्छ करतात. शविाय ते अनमिॉनला इतर मासे खायला मळिावेत म्हणून त्यांना आकर्षति करण्याचं कामही करतात. याच्या बदल्यात अनमिॉन त्यांना आपल्या वषिारी काट्यांमधे लपू देतात, तेही त्यांना इजा न करता.

क्लीनर रॅसर्स हे छोटे मासे असतात. ते मोठ्या माशांना स्वच्छ ठेवण्याचं काम करतात. ते मोठ्या माशांच्या अंगावरची मृत त्वचा आणि त्यांच्या अंगावरचे जीवाणू खातात. या माशांचे रंग आणि त्यांच्या वशिषि्ट नाचासारख्या हालचाली यावरून मोठे मासे त्यांना ओळखतात आणि त्यांना खात नाहीत.

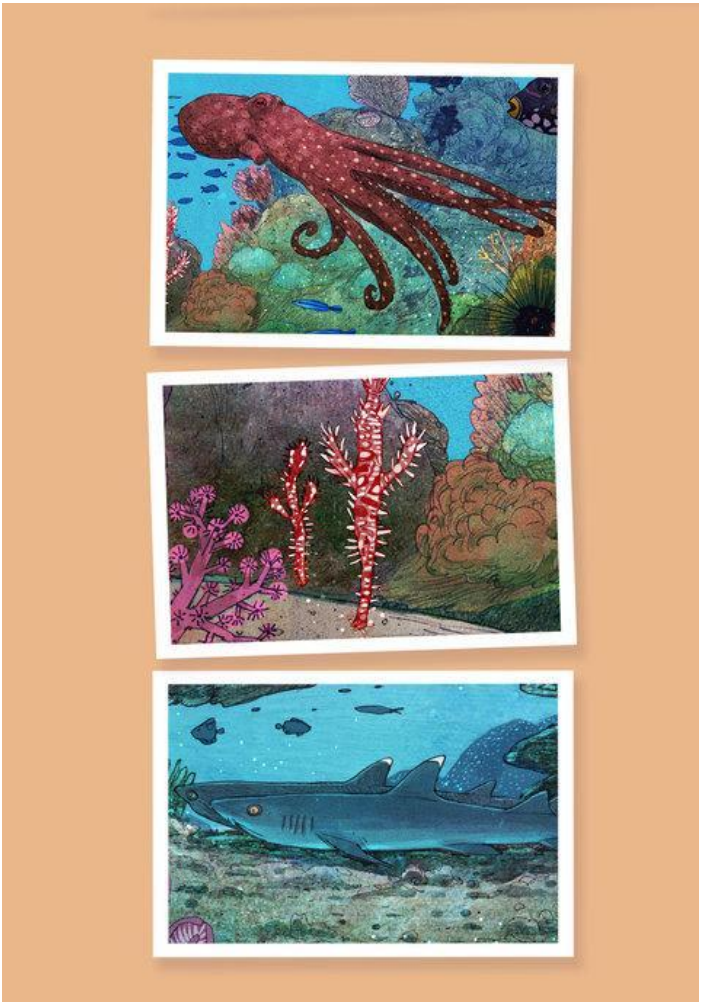

रीफ ऑक्टोपस हे स्वत:ला लपवण्यासाठी आपला रंग आणि त्वचेचा पोत हे दोन्हीही बदलू शकतात. ते दगडाला भोक पाडून त्यात राहतात. ते वाळूमध्ये स्वत: ला खुपसून ठेवतात.

घोस्ट पाईपफशि हे नेहमी जोडीने सापडतात. ते कायम खाली डोकं करून तरंगत असतात. समुद्री गवत, कोरल्स कविा फीदर्स स्टार्समध्ये लपून ते बसतात. रीफ ऑक्टोपसप्रमाणेच तेही आजुबाजूच्या परस्थितीनुसार स्वत:चा रंग, आकार बदलून इतरांबरोबर मसिळतात.

व्हाईटटपि रीफ शार्क हे तसे आकाराने बारीक आणि मोठं डोकं असणारे मासे. त्यांच्या कल्ल्यांची टोकं आणि पंखासारखी असणारी शेपूट ही पांढरी असल्यानं त्यांना ओळखता येतं. ते रात्री शकिार करतात आणि दविसा झोपून राहतात.

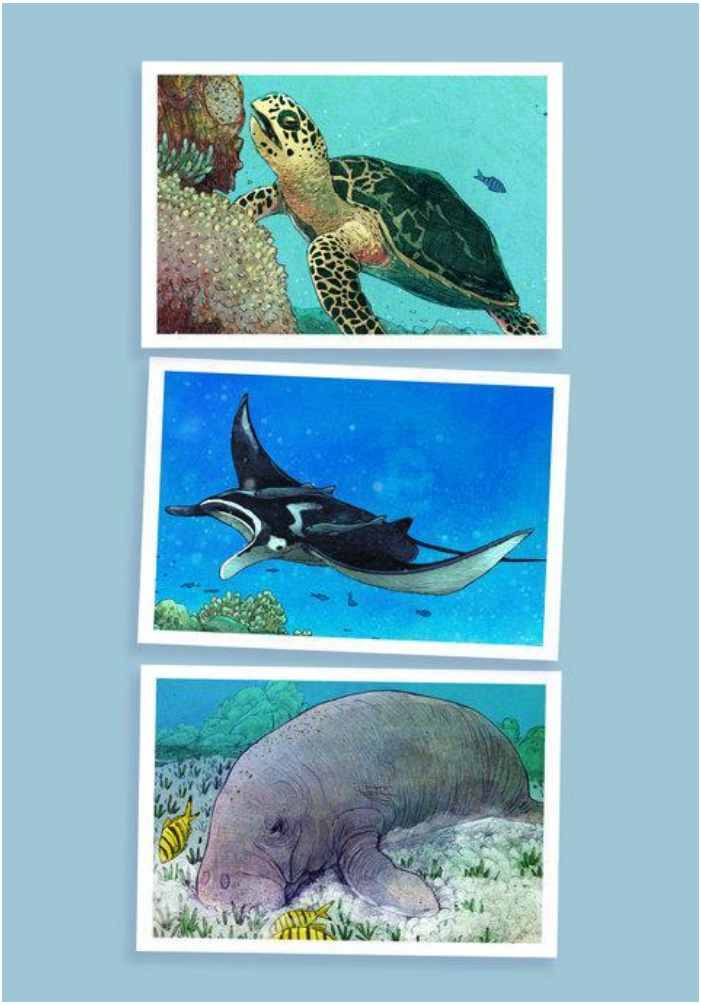

हॉकबकि टर्टल या कासवाचं शरीर चपटं असतं. त्याला सुरईच्या आकाराचं नमिुळतं कवच असतं. ससाण्याच्या तोंडासारखं दसिणारं गोलाकार आणि धारदार असं त्याचं तोंड असतं.

मान्टा रे हे खूप मोठ्या आकाराचे मासे असतात. त्यांचे कल्ले पंखासारखे दसितात. या मोठाल्या 'पंखां' मुळे हा मासा पोहताना फार डौलदार दसितो. यांच्या काही जाती तर आकाराने फारच मोठ्या असतात. काही वेळा त्यांच्या कल्ल्याच्या एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंतचं अंतर तब्बल २३ फूट एवढं असतं!

डुगॉन्ग हा शाकाहारी समुद्री प्राणी आहे. समुद्री गवत हे त्याचं आवडतं खाद्य. एखाद्या तोटीसारखं त्याचं नाक आणि तोंड दसितं. या वैशष्ट्यिपूर्ण आकारामुळेच तो तो समुद्रतळातलं गवत खाऊ शकतो. डुगॉन्गना समुद्री गाय असंही म्हणतात.

PRATHAM BOOKS storyweaver

This book was made possible by Pratham Books' StoryWeaver platform. Content under Creative Commons licenses can be downloaded, translated and can even be used to create new stories - provided you give appropriate credit, and indicate if changes were made. To know more about this, and the full terms of use and attribution, please visit the following link .

Story Attribution:

This story: समुद्रबुडी is translated by shruti Panse . The © for this translation lies with Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Based on Original story: ' DIVE! ' , by Rajiv Eipe . © Pratham Books , 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license.

Other Credits:

This book was first published on StoryWeaver, Pratham Books. The development of this book has been supported by Oracle Giving Initiative. This book was created for StoryWeaver, Pratham Books, with the support of Vinayak Varma (Guest Editor).

Illustration Attributions:

Cover page: Explorers in a coral reef , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 2: Explorers in a boat, heading out for a dive , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 3: Explorers getting ready for an underwater adventure , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 4: Explorers see a school of yellowback fusiliers underwater , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 5: Explorers looking at fascinating creatures underwater , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 6: Explorers watching a school of yellow tang , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 7: Lionfish in a coral reef , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 8: Clownfish guard their sea anemone home , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 9: A honeycomb moray eel get its teeth cleaned by cleaner wrasses , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 10: Triggerfish, sea urchins, coral grouper and a reef octopus in a reef , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016.

Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license.
Disclaimer: https://www.storyweaver.org.in
/terms_and_conditions

Some rights reserved. This book is CC--BY--4.0 licensed. You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, all without asking permission. For full terms of use and attribution, http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

The development of this book has been supported by Oracle Giving Initiative.

PRATHAM BOOKS storyweaver

This book was made possible by Pratham Books' StoryWeaver platform. Content under Creative Commons licenses can be downloaded, translated and can even be used to create new stories - provided you give appropriate credit, and indicate if changes were made. To know more about this, and the full terms of use and attribution, please visit the following link .

Illustration Attributions:

Page 11: An octopus and ghostfish in a reef , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 12: Explorers observe whitetip reef sharks , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 13: Hawksbill turtle swimming in a reef , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 14: Explorers watch a manta ray swim by , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 15: An explorer takes a photograph of a dugong , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 16: Explorers after a dive , by Rajiv Eipe ©

Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 17: Corals, plankton and feather stars , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 18: Parrot fish, clown fish, sea anemones and sea wrasses , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 19: Reef octopus, ghost pipefish and whitetip reef shark , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Page 20: Hawksbill turtle, Manta rays and dugong , by Rajiv Eipe © Pratham Books, 2016. Some rights reserved. Released under CC BY 4.0 license. Disclaimer: https://www.storyweaver.org.in/terms_and_conditions

Some rights reserved. This book is CC--BY--4.0 licensed. You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, all without asking permission. For full terms of use and attribution, http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

The development of this book has been supported by Oracle Giving Initiative.

समुद्रबुडी (Marathi)

समुद्राच्या तळाशी प्रवाळबेटांचं एक मस्त जग आहे. चला बघूया... तथि अगदी वेगळेच आणि फार सुंदर असे समुद्री जीव दसितील.

या पुस्तकाची वाचन पातळी ३ आहे. आपले आपण वाचू शकणाऱ्या मुलांसाठी.

Pratham Books goes digital to weave a whole new chapter in the realm of multilingual children's stories. Knitting together children, authors, illustrators and publishers. Folding in teachers, and translators. To create a rich fabric of openly licensed multilingual stories for the children of India -- and the world. Our unique online platform, StoryWeaver, is a playground where children, parents, teachers and librarians can get creative. Come, start weaving today, and help us get a book in every child's hand!